

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGGZ
28 november 2025 (mondelinge uitspraak 26 november 2025)

Klager: Dhr. XXXXXXXXX, geboren op XXXXXXXXX, verblijf houdend Vincent van Gogh, XXXXXXXXX, te XXXXXXXXX.

Klager wordt ondersteund door dhr. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. drs. XXXXXXXXX, psychiater, mw. drs XXXXXXXXX, psychiater

Zitting: 26 november 2025

Klachtnummer: 25.089

1. De klacht

De klachtmelding betreft de insluiting op 9 november 2025 en de duur van de insluiting.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klachten ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 19 november 2025 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 19 november 2025 zijn beklaagden en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 19 november 2025 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 26 november 2025. De commissie heeft beklaagden verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen, deze is op 24 november 2025 ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 26 november 2025 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, beklaagden en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op XXXXXXXX. Uit de overlegde stukken blijkt dat klager lijdt aan een psychische stoornis in de vorm van schizofreniespectrum en andere psychotische stoornissen en depressieve stemmingsstoornissen. Het gedrag van klager dat voortvloeit uit deze stoornis veroorzaakt ernstig nadeel gelegen in het bestaan van of het aanzienlijk risico op levensgevaar, maatschappelijke teloorgang, het oproepen van agressie van een ander door het vertonen van hinderlijk gedrag.

Klager heeft een preoccupatie in verband met een voetbalconflict uit het verleden, waarin hij zich niet gehoord voelt. Dit gaat gepaard met regelmatig op de voorgrond tredende suïcidale gedachten waarbij hij verschillende keren suïcide heeft proberen te plegen. Klager is tijdens de opname regelmatig in conflict met medebewoners, behandelaars en personeel. Hij verblijft recent op de afdeling en er moet gekeken worden of dit de juiste plek voor hem is. Klager wil niet doorstromen naar een appartement omdat hij niet voor zichzelf kan zorgen.

Op 10 november 2025 heeft de rechter besloten tot het verlengen van de zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van de verschillende vormen van verplichte zorg; insluiting en opname in de accommodatie is toegewezen.

Op 11 november 2025 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd. Klager verbleef echter al sinds 9 november 2025 in een afzonderingsruimte. De afzondering op 9 november 2025 heeft derhalve plaatsgevonden vóórdat de verlengde zorgmachtiging in werking trad en vóórdat de zorgverantwoordelijke een beslissing als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgg aan klager heeft uitgereikt.

Beklaagde heeft tijdens de zitting aangegeven dat de aanzegging niet volgens de gestelde wetgeving is verlopen nu klager op zondag naar de afzondering is verplaatst, maandag is gezien en gesproken door de zorgverantwoordelijke en pas op 11 november de gemotiveerde beslissing ex artikel 8:9 Wvvgg heeft ontvangen. Dit betekent dat niet is voldaan aan de wettelijke vereisten van artikel 8:9 Wvvgg, waaronder het voorafgaand overleg en de tijdige schriftelijke kennisgeving. Dit maakt dat de klacht al op voorhand gegrond wordt verklaard door de commissie op basis van formaliteiten.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Klager verklaart dat het momenteel slecht met hem gaat. Hij geeft aan dat er vóór de separatie al veel was voorgevallen en dat de situatie volgens hem steeds verder is geëscaleerd. Klager verblijft inmiddels 3,5 jaar bij Vincent van Gogh en weet niet goed waarom hij momenteel op de huidige afdeling is geplaatst. Hij laat naar eigen zeggen veel over zich heen komen. Dat hij ooit bij Vincent van Gogh is opgenomen, kan hij wel begrijpen, maar hij had verwacht daar hulp te krijgen. Die hulp heeft hij volgens eigen zeggen tot op heden niet ontvangen.

Met betrekking tot het bestreden besluit geeft klager aan dat hij vanwege het incident 17 dagen in afzondering heeft verbleven. Inmiddels verblijft hij niet langer in afzondering, maar op een flexkamer. Klager stelt dat het door beklagden ingediende verweer eenzijdig is belicht en dat “de echte gebeurtenissen” niet zijn benoemd.

Klager licht toe dat het incident op de andere afdeling volgens hem ging over het televisiekijken. Hij wilde een programma zien waarin zijn twee neefjes voorkwamen, maar omdat het etenstijd was mocht de televisie niet aan blijven. De begeleiding zou volgens klager kijken naar alternatieven, zoals later terugkijken, maar hij had hier weinig vertrouwen in. Klager had daarom aangegeven niet uit de woonkamer te willen vertrekken. Binnen vijf minuten stonden er volgens hem ongeveer vijftien medewerkers om hem heen, waarna hij moest opstaan en meelopen naar de afzonderingsruimte. Klager benadrukt dat hij niet heeft tegengewerkt en in de afzondering rustig is gebleven.

Klager geeft verder aan dat enkele dagen vóór dit incident eveneens een conflict met de begeleiding had plaatsgevonden over het gebruik van de televisie. Volgens klager vormt dit eerdere voorval de aanloop naar het latere incident. Hij stelt dat er geen goede communicatie is tussen hem en zowel de begeleiding als het behandelteam en dat de incidenten voortkomen uit gebrekkige communicatie vanuit het behandelteam.

In de zitting is aan klager gevraagd of een eigen televisie op zijn kamer een oplossing zou kunnen zijn, zodat hij daar televisie kan kijken en dergelijke problemen niet meer hoeven voor te komen. Klager geeft aan dat hij dit niet ziet als een oplossing. Hij vindt dat hij recht heeft op een televisie van de afdeling en wil zelf geen televisie aanschaffen.

Klager merkt tot slot op dat hij op andere afdelingen, waaronder kliniek XXXXXXXX en de XXXXXXXX, onbeperkt televisie mocht kijken. Hij vindt dat hij een programma dat hij volgt, inclusief eventuele verlenging (bijvoorbeeld blessuretijd bij voetbal), volledig moet kunnen afkijken.

De patiëntenvertrouwenspersoon vult aan dat klager graag had gewild dat de door de begeleiding genoemde alternatieven daadwerkelijk zouden worden uitgezocht. Volgens de pvp heeft klager het formulier als bedoeld in artikel 8:9 WvGGZ niet direct ontvangen, maar pas na enkele dagen. Ook stelt de pvp dat de opgelegde separatie langer heeft geduurd dan noodzakelijk was.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij hoopt dat zijn verhaal goed is overgekomen.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Beklaagden geven aan dat zij zelf niet aanwezig waren bij de escalatie die heeft geleid tot de afzondering van klager. Zij hebben hierover gesproken met het betrokken begeleidingsteam. Volgens de informatie die zij van de begeleiding hebben ontvangen, is de escalatie richting de separatie stapsgewijs verlopen. Er waren op dat moment geen alternatieven beschikbaar om het gewenste televisieprogramma te kunnen kijken. Klager zou hebben aangegeven te wachten op een positief bericht over het alsnog kunnen bekijken van het programma, maar dat bericht is er niet gekomen.

Toen klager door de begeleiding werd verzocht om naar zijn kamer te gaan, heeft hij volgens beklagden aangegeven niet uit de woonkamer te zullen vertrekken. Beklagden wijzen erop dat de huisregel voorschrijft dat cliënten tijdens het eetmoment niet in de woonkamer mogen verblijven. Omdat klager niet reageerde op het verzoek, is assistentie gevraagd van de naastgelegen afdeling. Klager zou nogmaals zijn verzocht de woonkamer te verlaten, waarop hij volgens de begeleiding reageerde met: "Is dit alles waar jullie mee komen?" Toen klager ook daarop geen gehoor gaf, is er opgeschaald en alarm geslagen. Volgens beklagden was er op dat moment sprake van fysieke agressie die verder opliep, waardoor er geen andere optie meer was dan klager in afzondering te plaatsen.

Beklagden geven aan dat de aanloop naar dit incident vooral bestond uit discussies en conflicten rondom het televisiekijken. Klager wilde graag dat de tv-tijd zou worden verruimd, maar volgens beklagden is dit op geen enkel moment toegezegd. Zij geven aan dat klager veel vragen stelt over het televisiebeleid en dat zij proberen deze zo duidelijk mogelijk te beantwoorden. Er is volgens hen ook richting klager helder gecommuniceerd dat er geen onderhandelingsruimte meer is en dat de discussie over het televisiegebruik is afgerond. Desondanks blijft klager volgens beklagden aangeven dat hij wacht op een positief antwoord. Beklagden geven aan dit opnieuw in het team te zullen bespreken, zodat de communicatie hierover consistent en eenduidig blijft.

Tijdens de afzonderingsfase hebben beklagden naar eigen zeggen meerdere pogingen gedaan om klager te mobiliseren. Dit lukte niet vanwege terugkerende discussies en conflicten, waarbij klager volgens beklagden bleef aangeven dat hij niet het door hem gewenste antwoord kreeg. Beklagden erkennen dat het formulier als bedoeld in artikel 8:9 Wvggz niet conform de vereisten is uitgereikt. Klager is na de afzonderingsmaatregel niet tijdig door een arts gezien en het formulier is te laat verstrekt.

Ten aanzien van het televisiegebruik op de kamer vermelden beklagden dat klager op een vorige afdeling tijdelijk een televisie heeft gekregen, die uit nood bij een andere afdeling was weggehaald. Momenteel is er contact met de bewindvoerder van klager om te onderzoeken of er een televisie kan worden aangeschaft. Beklagden verwachten dat hiermee een groot deel van de escalaties en discussies kan worden voorkomen.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken, komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij deze klacht te beoordelen of de insluiting op 9 november 2025 rechtmatig was en of daarbij is voldaan aan de wettelijke vereisten van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), waaronder de procedurele eisen die zijn neergelegd in artikel 8:9 Wvggz.

Artikel 8:9 Wvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene overleg heeft gevoerd over de voorgenomen beslissing, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg een ernstige inbreuk vormt op de persoonlijke levenssfeer en lichamelijke integriteit van een patiënt. Deze inbreuk dient met zorgvuldige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden op zowel medisch als juridisch vlak strikte eisen gesteld aan de toepassing van verplichte zorg. Verplichte zorg moet voldoen aan de voorwaarden van de Wvggz en mag uitsluitend worden toegepast wanneer sprake is van ernstig nadeel en wanneer minder bezwarende alternatieven niet toereikend zijn.

In dit geval stelt de commissie vast dat de insluiting op 9 november 2025 heeft plaatsgevonden vóórdat klager een schriftelijke kennisgeving van de zorgverantwoordelijke had ontvangen en vóórdat de nieuwe zorgmachtiging van 10 november 2025 aan hem was uitgereikt. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat klager op zondag 9 november 2025 in afzondering is geplaatst, dat hij op maandag is gezien door de zorgverantwoordelijke, en dat pas op 11 november 2025 de beslissing ex artikel 8:9 Wvggz aan hem is overhandigd.

Beklaagden hebben dit ter zitting bevestigd en erkend dat de procedure rondom artikel 8:9 Wvggz niet conform de wettelijke vereisten is verlopen. Daarbij komt dat klager niet tijdig door een arts is beoordeeld en dat de schriftelijke beslissing te laat en niet voorafgaand aan de afzondering is uitgereikt.

Daarmee staat vast dat niet is voldaan aan de procedurele eisen van artikel 8:9 Wvggz, die een essentiële waarborg vormen voor de rechtmatigheid van het toepassen van verplichte zorg. De commissie overweegt dat dit betreft een zwaarwegend vormverzuim dat reeds op zichzelf aanleiding geeft om de klacht gegrond te verklaren.

Ten aanzien van de klacht (afzondering)

De commissie acht door beklaagden voldoende aannemelijk gemaakt dat er noodzaak is geweest om klager op te nemen in de accommodatie en te plaatsen in de afzonderingsruimte in de zin van art. 1.1 lid 2 onder a Wvggz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is geweest dat dit leidde tot ernstig nadeel.

Klager is bekend met een psychische stoornis en vertoont regelmatig geagiteerd en dreigend gedrag richting derden. Uit de stukken blijkt dat in de dagen voorafgaand aan de afzondering meerdere discussies en conflicten zijn ontstaan rondom het televisiegebruik. Klager had daarbij moeite met het accepteren van huisregels en aanwijzingen van de begeleiding. Tijdens het laatste incident wilde klager in de woonkamer blijven om televisie te kijken terwijl dit op grond van de huisregels tijdens het eetmoment niet was toegestaan. Toen klager naar zijn kamer werd verwezen heeft hij dit geweigerd. De begeleiding heeft klager daarop opnieuw aangesproken, waarna de spanning verder opliep.

De situatie is vervolgens geëscaleerd. Uit de verklaringen blijkt dat klager niet meer aanspreekbaar was, geagiteerd en dreigend reageerde en dat er sprake was van fysieke agressie. De commissie acht aannemelijk dat het gedrag van klager op dat moment dermate onregelmatig en bedreigend was dat een interventie noodzakelijk was om dreigend ernstig nadeel af te wenden. Daarnaast bleek dat er geen reëel contact met klager mogelijk was. Zonder verblijf in de afzonderingsruimte zou het onregelmatige toestandsbeeld van klager voortduren en zou zich bij klager en anderen ernstig nadeel voordoen in de zin van art. 1.1 lid 2 onder a Wvggz.

De commissie acht door beklaagden voldoende aannemelijk gemaakt dat het verblijf in de afzonderingsruimte het ernstig nadeel kon afwenden.

Klager was op het moment van insluiting dermate dreigend en agressief jegens anderen dat terugplaatsing naar de afdeling niet verantwoord was. Uit de stukken en toelichting blijkt dat er op verschillende momenten pogingen zijn gedaan om klager te mobiliseren, maar dat dit niet mogelijk was vanwege voortdurende conflicten en het ontbreken van bereikbaarheid voor overleg. Het was op die momenten niet mogelijk om op een minder ingrijpende manier het ernstig nadeel te voorkomen. De commissie overweegt bovendien dat een verblijf in de afzonderingsruimte zorgpersoneel en medebewoners beschermt tegen mogelijke gevolgen van verdere escalatie.

De commissie toetst de toegepaste verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de interventie effect), proportionaliteit (staat de zwaarte van de maatregel in verhouding tot het beoogde doel) en subsidiariteit (waren er minder ingrijpende alternatieven beschikbaar). Uit de stukken blijkt dat het verblijf in de afzonderingsruimte tot doel had verdere escalatie te voorkomen en rust te creëren. De commissie acht aannemelijk dat dit noodzakelijk was om het toestandsbeeld van klager te stabiliseren, mede gezien het feit dat klager gedurende langere tijd niet aanspreekbaar was op zijn gedrag en herhaaldelijk in conflict raakte met het personeel.

De afzondering heeft in totaal 17 dagen geduurd. De commissie acht op basis van de ingebrachte stukken en de toelichting ter zitting aannemelijk dat deze duur – hoewel lang – in dit geval noodzakelijk was. Uit de stukken blijkt dat klager gedurende deze periode meerdere malen is beoordeeld en dat geprobeerd is hem te mobiliseren, maar dat klager pas na verloop van tijd voldoende rustiger werd en in samenwerking kwam, waarna hij kon worden overgeplaatst naar een flexkamer. De commissie acht hiermee aannemelijk gemaakt dat er geen eerdere mogelijkheid bestond om klager op een veilige wijze terug te plaatsen naar de afdeling en dat voortzetting van de afzondering in deze periode noodzakelijk was om ernstig nadeel af te wenden.

De commissie overweegt dat van de toegepaste verplichte zorg mocht worden verwacht dat deze bij klager een stabiliserend effect zou hebben. Door het verblijf in de afzonderingsruimte is het acute gevaar van agressie en verdere escalatie afgewend en is de veiligheid van klager en diens omgeving gewaarborgd. Op het moment van toepassing van de maatregel waren minder ingrijpende maatregelen niet toereikend.

Gelet op het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de beslissing van beklaagden om tot verplichte zorg in de vorm van insluiting over te gaan voldoet aan de criteria van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht **formeel gegrond**, omdat niet is voldaan aan de vereisten van artikel 8:9 Wvvgz.

De commissie verklaart de klacht **inhoudelijk ongegrond**, nu de afzondering en de duur daarvan noodzakelijk en proportioneel waren.

De commissie kent klager een schadevergoeding van € 50,- toe voor het formeel gegronde deel van de klacht.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXXX, voorzitter,
Mw. Drs. XXXXXXXXX, psychiater
Dhr. XXXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- Dhr. XXXXXXXXX, klager,
- Dhr. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon
- mr. XXXXXXXXX, advocaat,
- Mw. Drs. XXXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde
- Mw. Drs. XXXXXXXXX psychiater, aangeklaagde
- Raad van Bestuur Vincent van Gogh,
- Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,
- Directie Vincent van Gogh,
- Mw. Mr. XXXXXXXXX, vice-voorzitter klachtencommissie,
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.